journal detail
Lake District Economy and Culture Magazine

dergi ayrıntı
Göller Bölgesi Ekonomi ve Kültür Dergisi
MAYIS 2016 MAY 2016 SAYI 38-ISSUE 38 - FİYATI 15-TL Price 15 TL - ISSN:2147-771X

HACILAR BÜYÜK HÖYÜK

MERMER SEKTÖRÜNÜN GELECEĞİ
TURKISH MARBLE AND NATURAL STONE SECTOR IN THE FUTURE

ALİYA İZZETBEGOVİÇ VE AHLAK
ALIJA IZZETBEGOVIĆ AND MORALITY

AB'Yİ REDDEDEN ÜLKE: İZLANDA
EU REJECTS COUNTRY: ICELAND

GÜRCİSTAN EKONOMİSİ
GEORGIAN ECONOMY

TÜRKİYE'DEKİ İLK KÖY TAKIMI ÇALLICA GSK
ÇALLICA YSC
TURKEY'S FIRST VILLAGE TEAM

BURDUR FUARLA BİRLİKTE BÜYÜDÜ
BURDUR GROWN WITH THE FAIR

OYUNUN ÇOCUK DÜNYASINDAKİ ÖNEMİ
THE IMPORTANCE OF PLAY IN CHILDREN'S WORLD

BURDUR GELİŞİM MERKEZİ
BURDUR DEVELOPMENT CENTER

İKTİSAT, KITLIK VE YOKSULLUK
SCIENCE, SCARCITY AND POVERTY

DOĞALTAŞIN EN'LERİ ANTALYA'DA BULUŞUYOR
MEET THE BEST OF NATURAL STONE IN ANTALYA

künye

ISSN:2147-771X

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Cemalettin BEKTAŞ

Editör

Yrd.Doç.Dr. Rıza OĞRAŞ

Görsel Yönetmen ve Yayın Danışmanı

Muhammet TEKER

Haber Müdürü

Haluk SAĞLAM

Halkla İlişkiler Sorumlusu

Büşra TİLKİ

Hukuk Danışmanı

Av. Atila YEŞİLGÖZ

Av. Rahmi ERMİŞ

Çeviri: Kağan OĞRAŞ

kagan476@gmail.com

Alan Editörleri

Prof. Dr. Ali GENÇER
(Ankara Üniversitesi)
Prof.Dr. Muharrem CERTEL
(Akdeniz Üniversitesi)
Prof.Dr. Mehmet KALE
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Prof. Gökay YILDİZ
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Prof.Dr. İbrahim SEZGİN
(Trakya Üniversitesi)
Prof.Dr. Bahattin KAHRAMAN
(Balıkesir Üniversitesi)
Prof.Dr. Orhan TORKUL
(Sakarya Üniversitesi)
Prof.Dr. Adem EFE
(Süleyman Demirel Üniversitesi)
Prof.Dr. Hilmi DEMİRKAYA
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Doç.Dr. E. Hesna KANDIR
(Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Yrd.Doç.Dr. Rafet AYDIN
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Yrd.Doç.Dr. Mustafa KILINÇ
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Yrd.Doç.Dr. Fikret KORUR
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Yrd.Doç.Dr. Mustafa BİLGEN
(Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Yayın Kurulu

Prof.Dr. Bahattin KAHRAMAN
(Balıkesir Üniversitesi)
Prof.Dr. Orhan TORKUL
(Sakarya Üniversitesi)
Prof.Dr. Adem EFE
(Süleyman Demirel Üniversitesi)
Doç.Dr. E. Hesna KANDIR
(Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Doç.Dr. Serkan ŞENDAĞ
(Akdeniz Üniversitesi)

editör

Yrd. Doç. Dr. Rıza OĞRAŞ

Sevgili okuyucular,

Göller Bölgesi (Burdur, Antalya, Isparta, Afyonkarahisar) Ayrıntı Dergisi'nin otuz sekizinci sayısında yine sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyuyoruz.

AK Parti Genel Başkanı ve Başbakan Ahmet Davutoğlu, Merkez Yürütme Kurulu (MYK) toplantısının ardından yaptığı açıklamada, olağanüstü kongre kararını açıklayarak, AK Parti Genel Başkanı olarak 22 Mayıs 2016'da olağanüstü kongre yapılacağını ve genel başkanlığa aday olmayacağını açıkladı. Bu açıklama beraberinde birçok soruyu gündeme getirdi;

Böyle bir açıklamayla görevden çekilmenin sebebi neydi, yerine kimin getirilmesi düşünülüyor, seçilecek genel başkanın ne gibi bir farkı olacak, buna neden gerek duyuldu vs.

MHP'de olağanüstü kongre ile tüzük değişimi için mahkeme kararıyla kayyum atanması ve kayyum tarafından 15 Mayıs 2016 olarak belirlenen kongre tarihinin bazı mahkemelerce iptali ile ortaya çıkan belirsizliklerin sonucu oy kaybına uğrayacağının tahmin edilmesi baskın seçimi çağrıştırmakta mıdır? Bekleyip sonucu göreceğiz.

Türkiye'de bazı il ve ilçelerde gerçekleştirilen terör faaliyetleri ile hükümete Irak ve Suriye'de sun'i bir şekilde oluşturulan yeni kantonlar ve koridorlar arasındaki ilişkiyi yorumlayıp çözmek için istikrarlı bir hükümet ihtiyacı ortada iken böyle bir değişimin ülkeye ne kazandırabileceğini anlamak çok zor. Akıl ve mantıkla izahı olmayan bu durumun olumsuz etkileri döviz ve altın fiyatlarının artmasıyla ilk semeresini verdi. Allah beterinden korusun.

1 Mayıs'ta Burdur'a gelen Genel Başkan Adayı Meral Akşener'i karşılayıp ağırlayan Milliyetçi Hareket Partisi Burdur İl Başkanı İbrahim Sakızcı ve Merkez İlçe Başkanı Atilla Yeşilgöz, Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte Genel Merkez tarafından görevlerinden alınmalarının ülkeye ve demokrasiye katkılarını da yakında göreceğiz.

Antalya'da EXPO 2016 ve Burdur'da Teke Yöresi Canlı Hayvancılık, Tarım Teknolojileri ve Yem Fuarının açılması bölgemiz adına ticaret ve tanıtım için önemli faaliyetlerdi. Yeni teknolojilerin sergilendiği bu fuarların bölgede bir canlanma sağlayacağı kesin. Devamını diliyorum.

Yeni sayımızda zengin bir içerikle sizleri buluşturmaktan mutluluk duyuyoruz. Burdur, Isparta, Antalya ve Afyonkarahisar ile ilgili haberler, röportajlar ve bazı kurumların faaliyetleri derginin ana başlıklarını oluşturmaktadır.

Yeni sayımızda buluşmak dileğiyle yayın ekibi adına hepinizi sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

Yayın yeri ve Yönetim Merkezi:
Burç Mah. Hükümet Cad. No:4/1 BURDUR
Tel: +90.248 23334 04 - Gsm: 0505 576 17 17

Ulusal Hakemli Aylık Ekonomi ve Kültür Dergisi
www.dergiayrinti.com
dergiayrinti@gmail.com

Baskı: Kutlu & Avcı Ofset Form Baskı Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.
Muratpaşa Mah. Emrah Cad.Kutlu & Avcı Plaza No:17
ANTALYA - Tel: +90 242 346 85 85

HACILAR BÜYÜK HÖYÜK

MERMER SEKTÖRÜNÜN GELECEĞİ

BURDUR FUARLA BİRLİKTE BÜYÜDÜ

BURDUR GELİŞİM MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

7- Hacılar Büyük Höyük

11- Türk Mermer ve Doğaltaş Sektörünün Geleceği

15- Aliya İzzetbegoviç ve Ahlak

19- Burdur Fuarla Birlikte Büyüdü

25- Doğaltaşın En'leri Antalya'da Buluşuyor

29- Çallıca GSK Türkiye'deki İlk Köy Takımı

35- Burdur Gelişim Merkezi

43- Taşova Kültüründeki "Dülüp" Oyununun, Çocuğa Temel Dil Becerilerini Kazandırmadaki Rolü

49- İktisat Bilimi, Kıtlık ve Yoksulluk Üzerine Bazı Düşünceler

57- Avrupa Birliği Üyelik Başvurusunu Reddeden Ülke; İzlanda

62- Bağımsızlık Sonrası Gürcistan Ekonomisinin Yapılanması ve Dış İlişkiler

iKTiSAT BiLiMi, KITLIK VE YOKSULLUK ÜZERiNE BAZI DÜŞÜNCELER

SOME THOUGHTS ON THE ECONOMICS SCIENCE, SCARCITY AND POVERTY

ÖZET: Ünlü İskoç tarihçi, yazar ve filozof Thomas Carlyle iktisat bilimini ‘’kasvetli bilim” olarak tanımlamıştır. Çünkü iktisat bilimi “kıtlık” ile ilgilidir ve bu bakış açısına göre insan ihtiyaçları (aslında istekleri) sonsuz, ancak bu ihtiyaçları (aslında istekleri) karşılamak amacıyla kullanılan üretim faktörleri ise sınırlıdır/kıttır. Aslında Carlyle söz konusu tanımlamayı Malthus'dan ilham alarak yapmıştır. Malthus'un kasvetli tahminine göre; nüfus daima gıda arzından daha hızlı büyüyecek ve bunun sonucunda, açlık, sefalet, yokluk ve ölüm insanlık için kaçınılmaz olacaktır. Ancak günümüzde, özellikle teknolojik gelişmeler ile birlikte gıda arzı artmış, dünya nüfusu da, Malthus'un öngördüğünün aksine hızla artmıştır. Ne var ki, günümüzde, küresel gelir ve servet dağılımı eşitsizdir ve açlık, yoksulluk ve ölüm bazı bölgelerde halen sürmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın temel amacı; küresel gelir dağılımı ve küresel yoksulluk konularının bazı çarpıcı rakamlar yardımıyla ortaya koyulması ve yoksulluk sorununun eleştirel bir bakış açısıyla ele alınmasıdır. Çalışmada, küresel zenginliğin ve yoksulluğun son durumu ortaya koyulacak ve yoksulluğun giderilmesine yönelik neler yapılması gerektiği tartışılacaktır.

ANAHTAR KELİMELER: Açlık, Yoksulluk, Küresel Yoksulluk, Gelir Dağılımı

ABSTRACT: Thomas Carlyle, the famous Scottish historian, writer and philosopher, defined the economics as the “dismal science”. Because economics is about “scarcity” and within this perspective, human needs (actually wants) are infinite, but the production factors which are used to meet the necessities (actually wants) are limited/scarce. In fact, Carlyle made this definition in reference to Thomas Malthus. According to Malthus's gloomy prediction, the population would always grow faster than food supply and as a result, hunger, misery, destitution and death would be inevitable for mankind. But nowadays, especially with the technological developments, food supply has increased and the world population has increased rapidly, contrary to what Malthus's prediction. Unfortunately, today, the global wealth and income distribution is unequal and starvation, poverty and death has still remained in some areas. In this context, the main purpose of this study is to present the global income distribution and global poverty through the some dramatic facts and figures, and to mention the poverty issue with critical view. In the study, the latest situation of global wealth distribution and global poverty will be set out and what should be done for the elimination of global poverty will be discussed.

KEYWORDS: Hunger, Poverty, Global Poverty, Income Distribution.

Yrd. Doç. Dr. Onur SUNGUR
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü
onursungur@mehmetakif.edu.tr

Yağmur ZARARCI
Lisans Öğrencisi
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü

GİRİŞ

1795-1881 yılları arasında yaşamış olan ünlü İskoç tarihçi Thomas Carlyle iktisat bilimini "kasvetli bilim" (kötümser bilim) olarak nitelendirmektedir. Çünkü iktisat bilimi, bir kıtlık bilimidir ve iktisat bilimine göre insan ihtiyaçları (aslında istekleri) sonsuz, ancak bu ihtiyaçları (aslında istekleri) karşılamak amacıyla kullanılan üretim faktörleri ise sınırlıdır. İktisat biliminde daima her şey kıttır, insan ihtiyaçlarını karşılamaya yetmemektedir ve bu da daima bir tercih yapmayı zorunlu kılmaktadır. Aslında Thomas Caryle'nin yaptığı bu tanımlama, aynı dönemlerde yaşamış olan İngiliz nüfus bilimci ve politik iktisat profesörü Thomas Malthus'un 1798 yılında yazdığı "Nüfus İlkesi Üzerine Bir Deneme" adlı çalışmasında ortaya koyduğu "Nüfus Kuramı" sonrasında yapılmış bir tanımlamadır. Malthus'a göre; dünya nüfusu hızla artarken, gıda üretimi aynı hızda artmamaktadır ve dolayısıyla açlık, sefalet ve ölüm insanlık için kaçınılmazdır. Bu kurama göre, nüfusta aşırı bir artış yaşandığında açlık ve ölümler yaşanacak ve nüfus eski seviyesine geri gelecektir. Malthus'un nüfus kuramının üzerinden geçen iki yüzyıl sonrasında dünya nüfusu, Malthus'un öngördüğünün aksine sabit kalmamış aksine inanılmaz hızlı bir şekilde artmıştır. Özellikle teknolojik gelişme ve tarımda makineleşme ile birlikte gıda arzı ciddi bir biçimde artmış, bununla birlikte tıp bilimindeki ilerlemeler ve hijyen-kanalizasyon-sağlık konusundaki ilerlemeler sonucunda da ölümler giderek azalmıştır. Dünya nüfusu, Malthus'un söylediği gibi açlık ve sefalet içerisinde ölüme mahkum olmamıştır.

Ne var ki, bugün bakıldığında, dünyadaki bu gelişmenin eşitsiz bir şekilde ortaya çıktığı, dünyanın bazı bölgelerin açlık, sefalet, yoksulluk ve ölümlerin devam ettiği de görülmektedir. İkinci Milenyum'un içerisinde bulunduğumuz, teknolojik gelişmelerin bu kadar hız kazandığı, küresel ölçekte üretim hacminin muazzam bir şekilde artış gösterdiği bu dönemde, uluslararası kuruluşların yaptıkları araştırmalar, raporlar ve yayınladıkları istatistikler, küresel açlık ve küresel yoksulluk konusunda çarpıcı gerçekleri ortaya çıkarmaktadır.

YOKSULLUK KAVRAMI

Yoksulluk çok yönlü ve karmaşık yapısı sebebiyle tanımlanması güç bir kavramdır. Bununla birlikte, farklı dünya görüşüne sahip kişilerin yoksulluk olgusuna değişik açılardan yaklaşması, yoksulluğun tanımı konusunda bir uzlaşma sağlanmasını da güçleştirmektedir (Memiş, 2014: 148). Yaşamımızı sürdürebilmemiz için gerekli olan şeyler, içinde bulunduğumuz topluma, çevreye ve koşullara bağlı olarak değişiklik göstereceğinden yoksulluk kavramının tanımlanması oldukça güçtür. Literatürde yoksulluk kavramı üzerine birbirinden farklı görüşler yer alıyor olsa da bazı ortak noktalara rastlamak mümkündür *(Taş ve Özcan, 2012: 423)*.

İlk kez 1901 yılında Roventree tarafından yapılan tanıma göre yoksulluk; toplam gelirin, biyolojik varlığın devamı için gerekli olan yiyecek, giyim vb. asgari düzeydeki fiziki ihtiyaçları karşılamaya yetmemesi olarak tanımlanmaktadır. Ancak yoksulluğun sadece "açlık" ya da "yeterince beslenememe" şeklinde tanımlanması da yanlıştır. İnsan sosyal bir varlık olup, sadece yeme ihtiyacı olan bir varlık değildir. İnsanın başta gıda olmak üzere, giyim, barınma, eğitim, sağlık, kültür, ortak yaşam gibi pek çok ihtiyacı vardır *(Dumanlı, 1996: 2)*.

Şekil 1. Küresel Milli Gelirin Kıtalara Göre Dağılımı

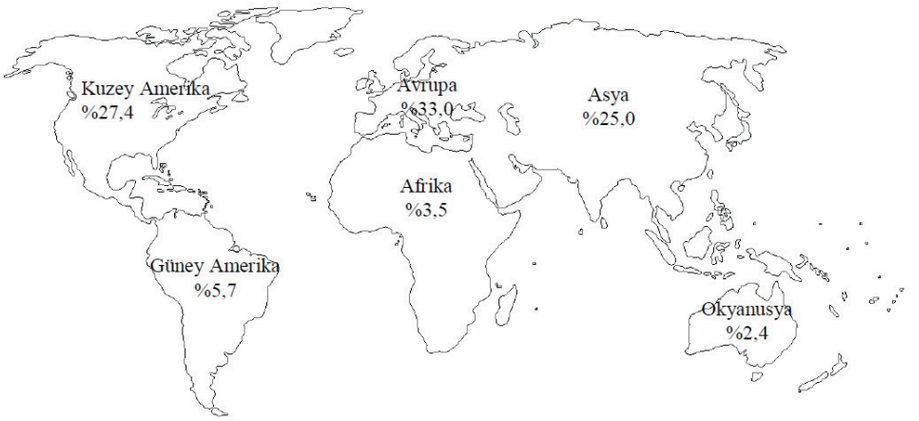

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Bu anlamda, yoksulluk kelimesi daha genel anlamda "yaşamın gerektirdiği olanaklardan yoksun olma" olarak tanımlanmaktadır. Sosyal politika açısından bakıldığında da yoksulluk, "insan haysiyetine ve şahsiyetine yaraşır bir hayat düzeyinin altında, maddi yönden tam anlamıyla veya nispi olarak yetersiz olma durumu" şeklinde tanımlanmaktadır. *(Arpacıoğlu ve Yıldırım, 2011: 61)*. Literatürde de, yoksulluk olgusuna yönelik olarak, "mutlak yoksulluk", "göreli yoksulluk", "objektif (nesnel) yoksulluk, "sübjektif (öznel) yoksulluk, "insani yoksulluk", "kronik yoksulluk", "kentsel yoksulluk", "kırsal yoksulluk" gibi farklı sınıflandırmalar ve tanımlamalar mevcuttur *(Şengür ve Taban, 2012: 61-64; Uyan Semerci, 2012: 2)*. Bu açıdan bakıldığında ve yoksulluk olgusu, "insanca yaşayamama" şeklinde tanımlandığında, yoksul olarak tanımlanan nüfus sayısı ve ortaya çıkan rakamlar ürkütücü boyutlara ulaşmaktadır.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), 1990 yılından bu yana her yıl "İnsani Gelişme Raporu" (Human Development Report) başlıklı bir rapor yayınlamakta ve ülkeleri İnsani Gelişme düzeyine göre sıralamaktadır. Hazırlanan raporlarda, insani gelişme kavramı; kişi başı gelir hesaplarının ötesine giderek insan kaynaklarının gelişimini, insanı insan yapan özgürlük, kişilik gibi unsurları ve insanın temel gereksinimlerine ulaşma düzeyini bir arada değerlendirmektedir *(Demir, 2006: 2)*. UNDP tarafından yoksulluk, insani gelişme için zorunlu olan fırsatlardan (hayat boyu sağlık, üretken bir hayat, ortalama bir hayat standardı, özgürlük, kendine güven ve saygınlık) mahrum olma şeklinde tanımlanmaktadır *(Uzun, 2003: 157; Öztürk ve Çetin, 2009: 2667)*. Bu kapsamda, temel insan yeteneklerinin sürdürülmesinde ihtiyaç duyulan mal, hizmet ve altyapıya -enerji, hijyen, eğitim, iletişim, içme suyu- erişimin yokluğu ya da kısıtlanması, yoksulluğun "insani" boyutu olarak nitelendirilmektedir.

Yoksulluk, sadece az gelişmiş ülkeleri kapsayan bir sorun olmaktan çıkmış ve artık küresel bir boyut kazanmış durumdadır. Günümüzde yoksulluk, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin de önemli bir sorunu haline gelmiştir *(Şengür ve Taban, 2012: 59)*. Bugün dünya nüfusunun en zengin %10'luk kısmı, dünya servetinin %85'ini elde etmektedir. Yoksulluk ile birlikte, ülkeler ve bölgeler arasındaki gelir dağılımı eşitsizliği de giderek artmakta ve ülkeler arasındaki gelir uçurumu da giderek büyümektedir. 1960 yılında en zengin 20 ülkenin geliri, en fakir 20 ülkenin gelirinden 18 kat fazla iken, 1995'te bu oran 37 ile ikiye katlanmıştır *(Tosuner, 2007: 64)*. Gelir ve servetin küresel anlamda eşit dağılmadığı çok açıktır.

Şekil 2. En Fazla Yoksul Nüfusa Sahip 20 Ülkede Yoksul Nüfus Sayısı (Milyon Kişi)

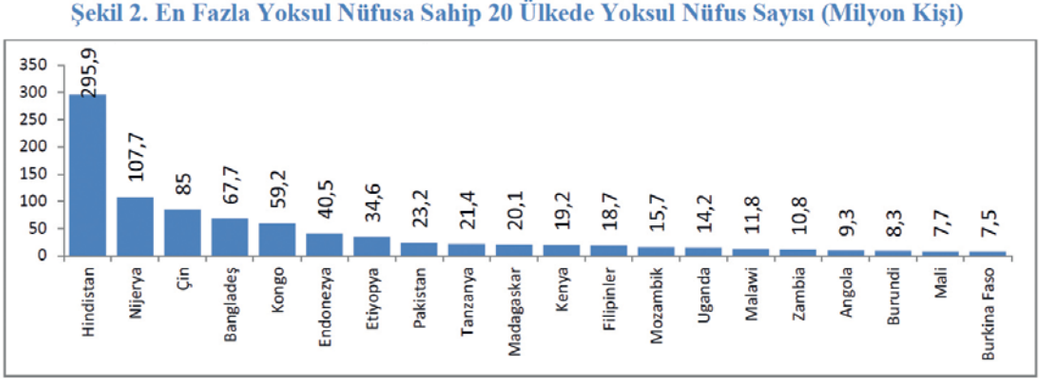

Kaynak:Max Roser (2015), "World Poverty", URL: http://ourworldindata.org/data/growth-and-distribution-of-prosperity/world-poverty, Erişim: 26.12.2015.

AZINLIĞIN ZENGİNLİĞİ, ÇOĞUNLUĞUN FAKİRLİĞİ

Polonyalı Sosyolog Zygmunt Bauman, 2013 yılında çıkan "Does the Richness of the Few Benefit Us All?" (Azınlığın Zenginliği Hepimizin Çıkarına mıdır?) adlı eserinde, fakir ve çaresiz olanlarla, varlıklı, umutlu, özgüvenli ve kudretli olanları ayıran uçurumun gittikçe derinleştiğini ifade etmektedir (Bauman, 2015: 10). Günümüzde Batı ülkelerinin pek çoğu için "Malthusyen felaket" geçerli olmamakla birlikte, bir kısım ülkelerde-bölgelerde yaşayan insanlar, tam da Malthus'un öngördüğü üzere açlık ve sefalet yüzünden ölmektedir. Burada insanın aklına bir soru gelmektedir: acaba bunun sebebi gerçekten nüfusun "aşırı", buna karşın kaynakların "kıt" olması mıdır, yoksa kaynakların eşitsiz dağılmış olması ve bir kısım insanların kaynakların-refahın-zenginliğin büyük bir kısmını alırken dünyanın geri kalanının görmezlikten gelinmesi midir? Cevabın hangisi olduğu aslında çok açıktır.Dünya Gıda Programı (World FoodProgramme), dünyanın 7 milyar insanın tamamını beslemeye yetecek kadar gıda üretimi yaptığını belirtmektedir. Buna rağmen, dünyadaki her dokuz kişiden birinin (yaklaşık 800 milyon insanın) yatağa aç bir şekilde yattığını da eklemektedir (WFP, 2015). Dolayısıyla, mesele "kıtlık" değildir.

Forbes dergisi tarafından her yıl yayınlanan dünyanın en zenginleri listesinde 2015 yılında 1826 milyarder yer almaktadır. Dünyanın en zenginleri listesinde 1. sırada yer alan Bill Gates'in serveti 79,2 milyar dolar iken, onu 77,1 milyar dolar ile Carlos SlimHelu, 72,7 milyar dolar ile Warren Buffet, 64,5 milyar dolar ile Amancio Ortega ve 54,3 milyar

Şekil 3. Aşırı Yoksulluğun En Fazla Olduğu 10 Ülke ve Yoksulluk Oranları

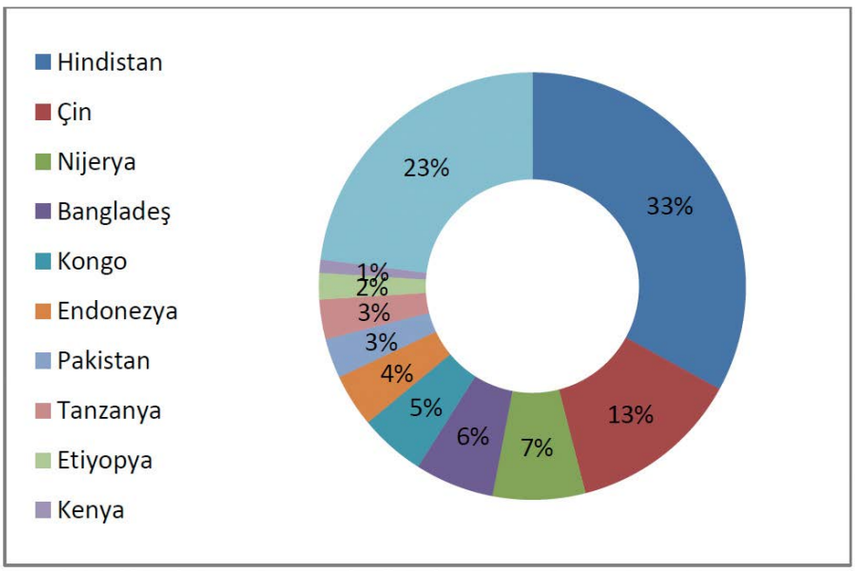

Kaynak: World Bank Group, ProsperityforAll, Ending Extreme Poverty, Spring Meetings, 2014, s. 4.

dolar ile Larry Ellison takip etmektedir. Dünyanın en zengin beş milyarderinin kişisel servetleri toplamı 347,8 milyar dolar iken, listenin ilk 10'unda yer alan zenginlerin servetlerinin toplamı ise 556 milyar dolara, listeyi oluşturan 1826 milyarderin servetlerinin toplamı ise 7,05 trilyon dolara ulaşmaktadır (Forbes, 2015). Çarpıcı olan ise; en zengin 10 kişinin servetinin, dünyanın en fakir 88 ülkesinin toplam milli gelirine eşit olmasıdır. Daha basit açıklamak gerekirse, 10 kişinin serveti, Güney Afrika ve Peru'nun milli geliri toplamına (World Bank, 2015) eşittir ki bu iki ülkede toplam 86 milyon kişi yaşamaktadır. Listedeki milyarderlerin ortalama serveti ise 3,86 milyar dolar iken, bugün dünya nüfusunun neredeyse yarısı (3 milyardan fazla kişi) günde 2,5 dolardan az gelir ile yaşamaktadır.

Tablo 1. Ülkelere Göre En Zengin ve En Yoksul Nüfusun Ülke Gelirinden Aldığı Pay

Ülke	En Zengin %10'un Payı (%)	En Yoksul %10'un Payı (%)	Ülke	En Zengin %10'un Payı (%)	En Yoksul %10'un Payı (%)
Güney Afrika	51,3	0,9	Fransa	26,8	3,1
Haiti	48,2	0,6	Lüksemburg	26,5	2,7
Honduras	45,7	0,8	İtalya	26,3	1,9
Kolombiya	42,0	1,1	İspanya	25,9	1,7
Brezilya	41,7	1,0	Polonya	25,6	3,3
Şili	41,7	1,7	İrlanda	25,6	3,1
Meksika	38,9	1,9	İsviçre	25,0	3,3
Peru	33,7	1,5	Birleşik Krallık	24,7	2,9
Bolivya	33,6	0,8	Macaristan	23,9	3,0
Filipinler	33,4	2,5	Almanya	23,7	3,4
Rusya	32,2	2,3	Danimarka	23,5	2,8
Arjantin	30,8	1,6	Avusturya	23,5	2,8
Türkiye	30,5	2,2	Hollanda	22,6	3,4
Tayland	30,4	2,8	Finlandiya	22,3	3,9
Vietnam	30,1	2,6	İzlanda	22,1	3,7
Hindistan	30,0	3,5	Belçika	22,0	3,3
Kıbrıs	28,0	3,3	İsveç	21,5	3,2
Portekiz	27,8	2,2	Romanya	21,5	3,7
Bulgaristan	27,4	2,0	Slovenya	21,1	3,7
Litvanya	26,8	2,3	Norveç	20,9	3,6

Kaynak: World Bank, Poverty Indicators, URL: http://data.worldbank.org, Erişim: 26.12.2015

Bununla birlikte, 1,3 milyardan fazla insan, "aşırı yoksulluk" olarak tabir edilen günde 1,25 dolardan az gelir ile yaşamaktadır (UNDP, 2014).

2014 yılı itibarıyla Dünya milli geliri 77,8 trilyon dolar iken, en zengin 20 ülkenin milli gelirinin toplamı 61,7 trilyon dolar etmektedir. En yüksek milli gelire sahip 20 sanayileşmiş ülke, dünya gelirinin %80'ine sahip olmaktadır. Buna karşın, listenin en altında yer alan en düşük milli gelire sahip 20 ülkenin milli gelirlerinin toplamı ise sadece 15 milyar dolardır.

Dünya nüfusunun yüzde sekseni günde 10 dolardan az gelir ile yaşamaktadır (Ravallion vd., 2008).Aşırı yoksulluk sınırında yaşayanların yaklaşık %80'i Güney Asya ülkelerinde ve Sahraaltı Afrika bölgesinde yaşamaktadır. Buna ilaveten Doğu Asya ve Pasifik ülkelerinde yaklaşık 150 milyon insan, Latin Amerika, Karayipler, Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkelerinde de toplamda 45 milyona yakın insan aşırı yoksulluk sınırında yaşamaktadır *(http://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview, Erişim: 27.12.2015)*. Hindistan, 296 milyon yoksul ile yoksul nüfusun en fazla olduğu ülke iken, onu sırasıyla Nijerya, Çin, Bangladeş ve Kongo takip etmektedir. Bu beş ülkedeki yoksul sayısı, tüm dünyadaki yoksulların üçte ikisini oluşturmaktadır.

Yoksulluk sadece gelişmemiş ülkelerde değil, gelişmiş ülkelerde de görülebilmektedir ve pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede ciddi bir sorun teşkil etmektedir. (Arpacıoğlu ve Yıldırım, 2011: 60-61). Bununla birlikte, durum gelişmemiş ülkeler için çok daha vahim boyutlardadır. Almanya, Danimarka, Hollanda, Finlandiya, İsveç ve Norveç gibi ülkelerde en zengin %10'luk nüfus ile en yoksul %10'luk nüfusun gelirden aldığı pay arasında 6-8 kat arasında fark var iken, Güney Afrika, Honduras, Kolombiya, Şili, Paraguay, Peru, Bolivya gibi ülkelerde bu fark 80 kata kadar çıkmaktadır.

Dünya genelinde yoksulluğun durumuna ilişkin olarak ortaya koyulan istatistikler son derece çarpıcı boyutlardadır. Konu ile ilgili yapılan araştırma raporlarından elde edilen istatistiklerden bazıları şunlardır:

Şekil 4. Aşırı Yoksulluk Sınırında Yaşayan Nüfusun Dünya Nüfusuna Oranı (Yüzde)

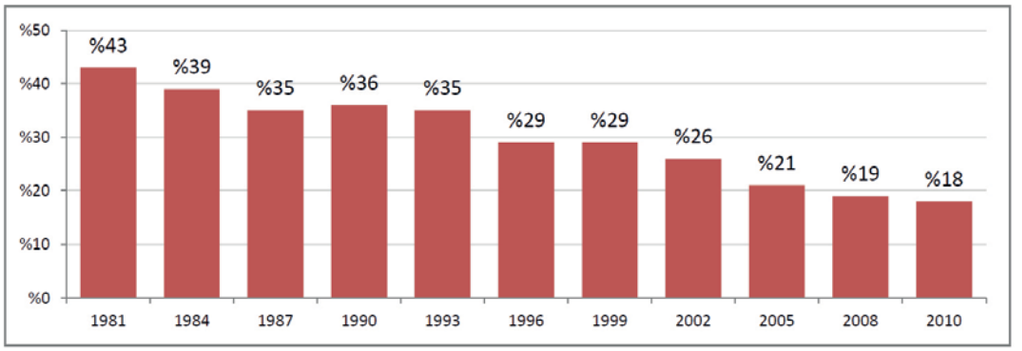

Kaynak: World Bank Group, ProsperityforAll, Ending Extreme Poverty, Spring Meetings, 2014, s. 1.

- Dünya genelinde 1 milyar çocuk yoksulluk içinde yaşamaktadır. UNICEF'e göre hergün 22 bin çocuk yoksulluk yüzünden ölmektedir *(UN-IGME, 2014)*.
- Dünyada 805 milyon insan yeterli gıdaya ulaşamamaktadır *(FAO-IFAD-WFP, 2014)*.
- Dünyada 750 milyondan fazla insanın temiz içme suyuna erişim imkanı bulunmamaktadır. Dünya çapında günde yaklaşık 2300 kişi, yani her yıl 842 binden fazla insan kirli su içilmesi ve yetersiz arıtma, kanalizasyon ve hijyen koşulları nedeniyle hayatını kaybetmektedir *(WHO-UNICEF, 2014)*.
- Yoksul ailelerin yeterli tedavi hizmetleri alamaması nedeniyle her yıl 2 milyon çocuk ishal ve zatürree gibi önlenebilir hastalıklar yüzünden hayatını kaybetmektedir *(UNICEF, 2012)*.
- Yoksulluktan kaynaklanan yetersiz beslenme ve açlık, dünyada en fazla ölüme yol açan hastalıktır. Açlık, bugün dünyada HIV/AIDS, sıtma ve tüberküloz hastalıklarının toplamından daha fazla ölüme yol açmaktadır *(WFP, 2010)*.
- Her yıl 3,1 milyon çocuk yetersiz beslenme nedeniyle ölmektedir. Yetersiz beslenme, 5 yaş altı çocuk ölümlerinin %45'inin nedenidir *(WFP, 2015)*. Buna ilaveten, 2011 yılında dünyada 5 yaş altındaki 165 milyon çocuk yoksulluktan kaynaklı beslenme bozukluğu nedeniyle gelişim geriliği göstermiştir *(UNICEF, 2013)*.

SONUÇ YERİNE: HİÇ UMUT YOK MU?

1990 yılında dünyada 1,9 milyar insan (dünya nüfusunun %36'sı) aşırı yoksulluk sınırının altında yaşamakta iken, 2010 yılı itibarıyla günde 1,25 doların altında yaşayan nüfus oranı %17,7'ye gerilemiştir. Ancak yine de 1,2 milyar insan aşırı yoksulluk sınırında yaşamaktadır. Dünya Bankası, 2020 yılında yoksulluk oranının %9'a inmesini ve 2030 yılında da %3'ün altına inerek yoksulluğun sona ermesini beklemektedir. Eğer 2020 hedefine ulaşılmış olursa, dünya tarihinde ilk kez aşırı yoksulluk oranı tek haneli oranlara inmiş olacak ve 500 milyondan fazla insan yoksulluk sınırından çıkmış ve yoksul nüfus sayısı 700 milyona gerilemiş olacaktır *(World Bank, 2014)*.

Tabi bunun mümkün olup olmayacağı, ülkelerin ekonomik büyüme performanslarına ve gelir dağılımının değişip değişmeyeceğine bağlı olacaktır. Dünya Bankası'nın tahminlerine göre, ülkelerin bundan sonraki büyüme performansları geçmiş 20 yıldaki büyüme performansları ile aynı düzeyde olsa bile 2030 yılında yoksulluk oranı %10'a inmiş olacaktır. Gelişmekte olan ülkeler geçmiş 10 yıldaki büyüme performanslarından daha iyi bir ortalama büyüme hızı yakalayabilirlerse yoksulluk oranı %5,5'e düşmüş olacaktır. Ancak bu büyüme hızlarının yakalanıp yakalanmayacağı garanti değildir.

Son olarak, şunu da belirtmek gerekir ki, 2013 yılında yapılan bir çalışmada, dünya genelinde aşırı yoksulluğun önlenmesi için yılda 66 milyar dolarlık kaynağın yeterli olacağı tahmin edilmektedir *(OXFAM, 2013)*. Daha önce de belirtildiği üzere, dünyadaki 1826 milyarderin servetlerinin toplamı 7,05 trilyon dolar olup, dünyadaki yoksulluğun önlenmesi için gereken rakam söz konusu zenginlerin servetinin %1'inden bile daha azdır. Üstelik dünyanın en zenginlerinin sadece 2014 yılında servetlerindeki artış 650 milyar dolar olup, küresel yoksulluğu 10 kez önleyebilecektir. Dolayısıyla, dünyadaki yoksulluğun iktisat biliminde söylendiği üzere bir "kıtlık" sorunu olmadığı çok açıktır. Sorun "kıtlık" olmadığı gibi, yoksulluğun önlenmesinin mümkün olduğu da görülmektedir. Tek soru(n); bunun yapılıp yapılmayacağıdır.

KAYNAKÇA

Arpacıoğlu, Ö. ve M. Yıldırım (2011), "Dünyada ve Türkiye'de Yoksulluğun Analizi", Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, 4(2), 60-76.

Bauman Z. (2015), Azınlığın Zenginliği Hepimizin Çıkarına mıdır?,Çev: Hakan Keser, Ayrıntı Yayınları.

Cohen, D. (2009), Dünyanın Zenginliği, Ulusların Fakirliği, Çev: Dilek Hattatoğlu, İletişim Yayınları.

Demir, S. (2006), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı İnsani Gelişme Endeksi ve Türkiye Açısından Değerlendirme, DPT Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Ankara.

Dumanlı, R. (1996), "Yoksulluk ve Türkiye'deki Boyutları", DPT Uzmanlık Tezi, Yayın No: 2449, Ankara.

FAO-IFAD-WFP (2014), "The State of Food Insecurity in the World 2014, Strengthening the Enabling Environment for Food Security and Nutrition", Food and Agriculture Organization.

Forbes (2015), The World's Billionaires, URL: www.forbes.com/billionaires, Erişim: 26.12.2015.

Memiş, H. (2014), "Küreselleşme ve Yoksulluk İlişkisi", Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 5(1), 144-161.

OXFAM (2013), "The Cost of Inequality: How Wealth and Income Extremes Hurt Us All", OXFAM Media Briefing, 18 Ocak.

Öztürk, M. ve B.I. Çetin (2009), "Dünyada ve Türkiye'de Yoksulluk ve Kadınlar", Journal of Yaşar University, 3(11), 2661-2698.

Ravallion, M., Shaohua C. ve P. Sangraula (2008), "Dollar a Day Revisited", World Bank, Working Paper No: 4620.

Şengür, M. ve S. Taban (2012), "Yoksullukla Mücadele Stratejisi Olarak Mikro Kredi Uygulaması: Eskişehir İli Örneği", Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1), 59-89.

Taş, H.Y. ve S. Özcan (2012), "Türkiye'de ve Dünyada Yoksulluk Üzerine Bir Araştırma", International Conference on Eurasian Economies, Eurasian Economists Association, 11-13 Ekim, Kazakistan, 423-430.

Tosuner, Ö. (2007), Dünya Bankası ve Yoksullukla Mücadele, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli.

UNICEF (2012), Pneumonia and Diarrhoea Tackling the Deadliest Diseases for the World's Poorest Children, Pneumonia and Diarrhoea Report, UNICEF.

UNICEF (2013), "Improving Child Nutrition: The Achievable Imperative for Global Progress", UNICEF.

UN-IGME - United Nations Inter-Agency Group for Child Mortality Estimation (2014), UNICEF: Committing to Child Survival: A PromiseRenewed, UNICEF.

United Nations Development Programme (2014), Human Development Report 2014 - Sustaining Human Progress: Reducing Vulnerabilities and Building Resilience, UNDP.

Uyan Semerci, P. (2012), "Ayrımcılık Bağlamında Yoksulluk ve Sosyal Dışlanma", Ayrımcılık: Çok Boyutlu Yaklaşımlar, Kenan Çayır ve Müge Ayan Ceyhan (Der.), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Uzun, A.M. (2003), "Yoksulluk Olgusu ve Dünya Bankası", Cumhuriyet Üniversitesi İİBF Dergisi, 4(2), 155-173.

World Bank (2015), GDP Indicators, URL: data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD, Erişim: 26.12.2015.

World Bank Group (2014), Prosperity for All, Ending Extreme Poverty, Spring Meetings.

World Food Programme (2010), "What Causes Hunger?", Food Programme Fighting Hunger Worldwide, 2010.

World Food Programme (2015), Hunger Statistics.

World Health Organization and UNICEF Joint Monitoring Programme (2014), Progress on Drinking Water and Sanitation, WHO/UNICEF.